

Posudek oponenta na rigorózní práci

Societa

Autor: Mgr. Tomáš Zach:

1. Autorem zvolené téma je z hlediska počtu zpracování na úrovni rigorózní práce ojedinělé. Nicméně praktický význam society a zejména možnosti teoretického bádání v době, kdy od účinnosti zákona č. 89/2012 Sb. uběhly pouhé čtyři roky, jsou značné. Societa je velmi pružnou a v mnohých případech dokonce jedinou cestou legálního sdružení, kdy k dosažení společného cíle na jedné straně vystupuje potřeba koordinace značného počtu různorodě majetkově i potenciálově vybavených subjektů a na druhé straně není vhodné tuto kooperaci realizovat prostřednictvím obchodní korporace. Právě tato intence je podstatným a zajímavým východiskem předložené práce.

2. Zpracování relativně utilitárně orientovaného tématu v teoretické rovině rigorózní práce bylo z mnoha pohledů náročné. Autor využil dostupné domácí i zahraniční zdroje, navíc využil historickoprávních zdrojů a to zejména za účelem objasnění geneze mnohých souvislostí, které nelze při hledání odpovědí na aktuální otázky opomíjet. Lze uzavřít, že stěžejními metodami zkoumání byla deskripce a analýza, ovšem vždy doplněna o historicky orientovanou komparaci, případně též o ekonomické argumenty konkrétního řešení. Silnou stránkou práce je institucionální srovnávání society s personifikovaným substrátem právnických osob, zejména obchodních korporací. Závěry uvedené v práci nacházejí dostatečnou oporu v domácí i zahraniční literatuře, která je řádně citována. Patříčně je využita domácí judikatura. Pozornost zasluhuje rozhodnutí francouzského Nejvyššího soudu citované na str. 26. Pečlivě vedený poznámkový aparát čítající 277 poznámek pod čarou doprovází 77 stran vlastního textu (dle čestného prohlášení autora je celkový počet znaků 231 922, tj. cca 128,5 normostran).

3. Předložená práce je mimořádně přehledně členěna. Text je výrazně systematicky uspořádán. Velmi zajímavý je úvodní výklad society (první část) a to nejen ve světle její kolébky - římského práva, ale též v pohledu jejího ekonomického pokračování v raně středověkých obdobích. Masivně koncipovaná úvodní kapitola využitím zahraniční literatury (R. Zimmermann a další) poodkrývá i mnohé konotace geneze soukromého práva. Historická pasáž pokračuje výkladem ABGB, zmiňuje redukcionistické a tendenční pojetí institutu v občanských zákonících z let 1950 a 1964. Autor vhodně připomíná, že absence výslovné úpravy society v OZ 1964 v původním znění neznamenal naprostou absenci tohoto institutu v právním řádu. Societa byla účelově zachována v zákoníku mezinárodního obchodu a hospodářském zákoníku. Historický

výklad autor uzavírá čtivým výkladem polistopadového překotného legislativního vývoje až do velké novely občanského zákoníku a účinnosti obchodního zákoníku.

Těžiště předložené práce však spočívá v teoretickém vymezení society (druhá kapitola) a v rozboru současné právní úpravy v třetí kapitole (2/3 textu práce).

V druhé kapitole autor nejprve vymezuje societu v protikladu k soukromoprávním korporacím, následně se věnuje specifickému postavení society ve smluvním právu.

Třetí kapitola je detailisticky strukturálně členěna, přičemž obsah drobných subkapitol přesně odpovídá konkrétní zkoumané otázce. Systematika výkladu odpovídá pomyslnému životu society – tj. od jejího vzniku, práv a povinností společníků za trvání společnosti mezi sebou a vůči třetím osobám, práva a povinnosti společníků mezi sebou a ve vztahu k třetím osobám po zániku society. Na straně 42 autor použil k výkladu práv společníků k vloženému majetku přehlednou tabulku.

4. Předložená práce je bezesporu vysoce zdařilým výstupem a to jak z hlediska volby tématu, tak i z hlediska způsobu zkoumání. Kladně je nutno hodnotit zejména srozumitelnou a kultivovanou formu podání. Základním výkladovým prvkem je zkoumání výhod a nevýhod společnosti oproti obchodním korporacím. Autor neváhá hledat odpovědi i na otázky, které se ve svém důsledku dotýkají samé podstaty society a do krajnosti ověřují její dispozitivní povahu (*societas omnium bonorum*, postoupení společenské smlouvy str. 32). V institucionálně srovnávacím pohledu poukazuje na institucionální samostatnost obchodních korporací a omezené ručení společníků kapitálových obchodních společností. Naproti tomu staví neformálnost a elasticitu society vykoupnou přímou odpovědností společníků a nikoli ručení, kteří se, jak autor správně uvádí v úvodu práce, neschovávají za „štit právnické osoby.“ Autor v societě spatřuje vhodné řešení možnosti účasti podnikatelů na veřejných zakázkách, jejichž realizace jediným dodavatelem by byla téměř nemožná a bez existence society by došlo i k oslabení hospodářské soutěže. Správně je zdůrazněna i anonymita society.

Ucelujícím výkladovým prvkem je otázka skutečně osobního a nenahraditelného závazku společníka, které může vyznívat v případě vkladu, jež má pouhý majetkový substrát. Taková situace až nápadně připomíná anonymitu ryze kapitálových obchodních společností, kdy kumulovaný kapitál společníků může být vedle těchto samotných využíván i osobami stojícími mimo majetkový substrát. V této souvislosti autor neopomíná ani problematiku správy cizího majetku (str. 57), která smlouvě o společnosti není zcela cizí. Zajímavý je výklad na straně 59.

Práce vysoce překračuje kompilační rozměr. Autorem na mnoha místech práce vyslovené otázky jsou pozoruhodné stejně jako způsob hledání odpovědí. Kladně

je potřeba hodnotit je práci s obecnými zásadami soukromého práva, která patrná zejména v závěru práce.

5. Předložená práce splnila cíl, který si autor vymezil na straně 6 („seznámit čtenáře se societou v širším kontextu“) a výsledky vědeckého zpracování shrnul v závěru práce. Mgr. Suchý prokázal schopnost pracovat samostatným a tvůrčím způsobem. Výjimečnost volby tématu a výrazně samostatný způsob jeho zpracování dokazuje i výsledek generátoru shod, který nevykázal shodu s žádným dokumentem. Z práce je patrná hluboká znalost problematiky.

6. K práci nejsou připomínky formálního ani věcného rázu V rozboru loajality by bylo vhodné zmínit i majetkovou minulost společníka, která nemusí být patrná jen z registru dlužníků.

7. Předložená práce splňuje nedostatky veškeré formální i obsahové náležitosti kladené na tento druh prací a proto ji doporučuji k ústní obhajobě, při které se autor zaměří na následující otázku. Jedná se především o korelativní charakteristiku závazkového práva. Na straně 34 Mgr. Zach uvádí, že je možné, aby se společník dostal do prodlení. Není tak vyloučeno, že svým prodlením způsobil ostatním společníkům újmu. Společníci, kteří utrpěli újmu, budou oprávněně a úspěšně požadovat náhradu vzniklé újmy a to v rozsahu, který škůdce - společník nebude schopen nahradit (srov. str. 40). Neobává se autor, že v tomto směru societa otevírá prostor zneužitelný pro účelové vyloučení společníka? Není majetková minulost dlužníka a anonymita zneužitelná v rámci sdružení?

V Praze dne 29. 3. 2018

JUDr. et MUDr. Alexandr Thöndel, Ph. D.
Oponent rigorózní práce